

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Böteborgska Magazine.

Onsdagen, den 22 Maji 1766.

Våren*.

Rusten är nu icke proppad med köld, utan full af lif. Våren spela ljunt, och deras lindriga werkan löser upp jorden. Förnögd märker den bråde åkermannen naturens förändring, och leder ut sine stysve oxar från båsarne till plogen. De, willige under ofet, begynna sit arbete, under upmuntran af plog-songen och den swäfwande lärkan. Han lutar sig imedertid öfwer och styrer hela werket. Öfwer de sålt som ligga nästwid, strider sådesmannen långsamt med afmåttat steg, och, gismild, sprider såden öfwer jordens trogna flöte: hafwen följer hårdt därpå, och sluter spelet.

Var nådig, o Himmel! ty nu har den idoge mannen gjort sin pligt. Blåser, I afstrände windar! Strider ned, I mjukande dagg-wårkör! I spåde regn-flurar! Och du sol, som uplifwar werlden, tillred en fullkomlig årgroda! Men I som lefwen uti öfwerflöd, maklighet och pragt, holler icke dessa ringa ämnen orwådiga för edra öron: sådana ämnen, som dessa, besong den uti landsbygdens iden kåre Wirgil för et widt herrskande Rom, då smaken där war den finaste. Forne Konungar och wördige stamsfäder hafwa sklofatt sig med plogen: de som höllo regeringens wigt-Pål och uti krig ristat sina mäktiga spjut, fattade ofta med oförtruten hand uti plogen, föragtare af små wackligheter, och lefde oafhångigt.

I Ädle Swear och Göther f! wårder plogen; och låter hösten, önnig och
E oinfränkt,

* Herr Thomson, hwars wintertankar jag uti No 12 betjent mig utaf, är öfwen författare af detta landqwåde. Det införres nu icke i sin widd. Mer kan komma en annan gång, innan våren strider ifrån oss. Men det blir då som nu: jag gör et sammandrag. Hwilket nog läwer synas. Den ängelste Poeten är widlöftig, och jag får wara kort.

† J ädle Britter, säger vår Poet. Men han skref för sine landsmän. Det är ej Kongl. Lif-Medicus Blacwell ensam, som man kunnat lära den konsten utaf, at på Swenska utgifwa ängelsta skrifter såsom sina egna, med den försigtighet likwäl, at sätta Swerige i ställe för England.

sinfkränkt, öfwer Edra högder och långt afsvifande dåder breda ut för solen sina flatter. Såsom hafvet förer från tusende stränder all lifswets prägt inuti Edre hamnar: så upswälte Er rika bögd af naturens rypare frugter för alla länder, kläde de nakna folkslag, och blifwe en werlds outömeliga förrådshus.

Widare om Moses inrättningar, angående landskötsel.

De som af fattigdom sålt ej allenast ågor utan ock sig sjelfwe för underhålls skull, doch under anständiga in- och ut-sylstors förrättning hos köparen, singo, i hwarje 50 år, det war Jubel-året, den glädjen öfwer alt i landet, at gå utur sådan sin tråldom, at leswa på egen hand, blifwa frie och komma åter till sin ägendom*. Och om någon Israelit, ehö den wara måtte, förtrattat sit fasta arfwegods på landet, med des ähngnadt, helt eller till någon del, men icke kommit sig så före at kunna det återlösa, eller närmasse slägtning ej gittat göra det; skulle äfwen i samma 50 året, så mycket som bortfått war, falla till rätte arstagaren tillbaka och åter gå från köparen, hwilken för sina penningar dragit förmån af nytjande rätten, uti en republik som icke war inrättad till handel, hwarest altså penningar ej woro så indraglige som uti en handlande Stat, icke heller singo utlånas på ranta, hwadom et örd kommer nedanföre at nämnas.

Moses såg härmed sit folk till goda, både i anseende till den låra friheten, såsom ock på det hwar familje wid sit anseende bibehållas måtte och den ena ej bemäktiga sig den andras redbaraste ägendom. Det förstår sig at ju närmare det led inemot Jubel-året, des mindre war förestillingen; ty då skulle alt gifwas tillbaka för intet, så framt det icke war fränkt och upoffradt till Gud sjelf, i hwilken händelse det på Jubel-året blef Presternes ewardeliga ägendom, 3 Mos. B. 27: 21.

På Jubel-året fick ingen i landet besatta sig med sit hemansbruk; jorden icke plögas eller besås, och winbergen icke lötas. Hwad war affigten med denna inrättning? Moses tyckes fördölja den med sit: lagstiftare plåga ej altid raisonnera med undersåtare. Wäl är det icke sällsamt på sina ställen äfwen hos oss, at hushållare lägga något återland i träde, hwart annat eller tredje år: men detta gör ej nog til saken. Här låg hela landet i linda på et och samma år. Skulle då folket ej hungrat til döds på detta lediga året? Eller

* Wäl förståendes om de word Israeliter, 3 Mos. B. 25: 35 = 43. Men de af utländska folkslag som uti Israeliternes land sålt sig til tralar, woro ej begreppne under Jubel-årets friheter: de woro tralar i frångaste bemärkelien, på lifstid och deras barn efter dem, v. 44. 46.

Eller war affigten; at utblotta invånare på penningar genom nödvändiga inköp af läsmedel ifrån utrikes orter? Eller at slå deras ägendom under landets högste ämbetsmänn, såsom det skeddde i Josephs tid uti Egypten? Eller kanske war det för at fylla landet med korn-judar, som skulle hafwa at sälja til sine bröder i nödens tid? Et ömkeligt tillstånd! Hwad war alltså affigten? En wårre: at, hwart fjurde år, fick ingen besatta sig med hwarken wingård eller åkerbruk; hwad som således utan människo åtgärd wåpa kunde, det skulle stå öpet och fritt lika för alle. Det wårsta af alt: at som hwart 49 år war från landmanna arbeten ledigt, och det nästföljande 50 åfwen war det; så skulle landet ligga 2 år å rad uti lunda och ej hafdas.

En om Moses likwål haft med denna lagen asseende på människo kärlek, och at leda folket til idoghet och försigtiga sparsamhet? Där ligger ordfaken. Hwarom en liten betractelse, kanske i N:o 23.

Stads Nyheter.

De uproriske i negden af Boreås, som efter berättelse årnat sig åt Stockholm och under wägen gjort sig uträkning på nog tillopp af anhängare, hafwa nu lärt at hotla sig stilla och inom undersåtares skrifor. Om desse tillställningar och rörelser hade man här i staden icke den minsta kundskap, förwan i går 8 dagar sedan wid middagstiden, och wi sågo samma dag 100 wapnade menn af besättningen, försedde med 30 artillerister och et par saltstycken, togo ut igenom Kongssporten, under Herr Caviten Kjerrulfs anförande, til at i dagningen darpå möta de sammangaddade, hwilke då redan dragit sig tillbaka längre från vårt grannskap. En corps af Elfsborgs Regemente hade på andra sidan likaledes stött tilhopa, at i första början utspäcka en farlig läga, som lätteligen tunnat itända flera landsorter. Wera manskap i od iärdigt at gå härifrån wid första wint; men deras åtgärd behöfdes icke. Huskundmannen för uproret och de som mest befordrat hans affigter, äro gripne och sitta nu uti fångsligt förwar. Hans sätt at förleda allmogen med uplåsta bref och falska ingi welfer woro af tjockaste slaget, wårdige en öfwergifwen och låg själ, som i sin öfwer sålt göra tankelose människor rasande. Förleden måndag kom vårt Mannskap hit tilkafa, med säker underrättelse, at detta bondekrig blifwit lyckeligen och utan blodsutgjutelse slutadt.

Inkomne äro Stepparne Thomas Brown ifrån Newcastle med barlast, Peter Galtre ifrån Belfast med dito, Olof Hellman ifrån St. Ybes med salt, Edward Drenborow ifrån Wells med barlast, John Wattson ifrån Kiech med dito, Georg Bruce ifrån Portsoy med dito, Walter Nicol ifrån Carneston med dito, och Peter Christie ifrån Campbier med dito.

Utgångne äro Stepparne James Ray til Leaven, James Layel til Campbier, Mathew Woudhouse, och Thomas Brown til Newcastle, William Chrestey til Aberdeen, Christopher Barker til Wells, Charles Eskine til Crail, James Dgelwie til Kiech,

Pietz, och James Nimmo til Borrows tones med järn och bräder; Peter Hackman til St. Ybes, Börje Lundström til Cadix med barlast, Lorens Fries til Bilboa, och Peter Galtre til Lissabon med Ost-Indiska varor, samt Carl Rundberg til Hamburg med sill.

Små Tycko-tidningar.

I Tyska Församlingen döde Boktryckeri-Konstförwänter Gottfried Volgenau, 67 år, af Alderdom; Öfverstarare-Hustrun Bruse, 60 år, af dito; och 2 barn.

Kundgörelser.

- Slutet af förteckningen på de til Allingsås-Boklåda nyligen antonne exemplar.
- Stora Deputations betänk. om Rönigs o. Associerades wärel contoir. 1 Dal. 8 d.
- Swar på en Landtmanns bref om Rönigs o. Associerades W. Contoir. 9 d.
- Svenske Rödymannen. 8 d.
- Svenske Fabrikören. 8 d.
- Svenske Krämaren. 8 d.
- Svenske Handverkarern. 8 d.
- Svenska Archivum af Rönbon 1766, 4 af. 20 d.
- Sättet til Svenske Pennelag. 6 d.
- Tal Pettersens om en Brandsförsäkrings inättning i Göteborg. 6 d.
- Dito Nyttbeck's på vers om planteringar i Östergöln. 12 d.
- Dito Gadds om medel at fränja Chemiska vetenskaper. 15 d.
- Äminnelle öfver Commerce R. Alströmer, af L. F. Kryger. 16 d.
- Äminn. öfver Gen. L. Bar. Roos vid des begrafn. och vapns sönderläände d. 18 Febr. 1766, af Uggla. 20 d.
- Tankar om äktenstaps skilnad. 5 d.
- == om Bisköpslens nödwänd. 5 d.
- == om yppighet och öfwerflöd, lämpade til närwarande tider af A. B. 1765. 1 Dal. 20 d.
- == om Nordiska sijnfdomen, som 8 år grasserat, Stockh. 1765. 4 d.
- == om Norrlands ratta upodlings-sätt af Hyperboreus, Stockh. 1765. 4 d.
- == om öfwerflöds warors försäljare och casse-stankerier, 1765. 6 d.
- == öfwer Stats förslaget för ämbetsmän o. deras löner, Stockh. 1765. 9 d.
- Terzmedens swar på Ehrenswärds förtt. öfw. 24 fråg. om Galere inväntn. 24 d.
- Utdrag af et bref, angående donerade skatte-heman. 3 d.
- Wallerii prenocien. Theolog. 5te Del. 4 Dal. 12 d.
- Warumack's Christnas andel. köpenkap uti 5 köpmans reglor. 16 d.
- Wöldicke's compend. Theol. Theticæ, c. notis Schnabelii et Munk. 1 Dal. 20 d.
- Uti samma Boklåda äro och följande inbundna böcker til salu:
- Ron. Carl XII. historia i folio af Nordberg, 2 Tomer; i franska land. 50 Dal.
- Scriveris Sjåla-skatt, 6 Delar, med Kockens register, i 5 fr. band. 30 Dal.
- Sweriges landslag, 1726. fr. b. 7 Dal.
- Sweriges Stadslag, Stockh. 1730. 8 D.
- Holbergs Jödiske historie, anden Tom, fra Maccabeernes souveraine Regimente ind til denne tid, 9 Dal.
- Meisneri Anthropol. sacra, Decad. 3. cum 6 indicibus, 4to. 7 Dal.
- Schutä. i Evangelischer Lehrtempel, 2 Tom, 4to. 12 Dal.
- Der Reuter auf dem salen pferde, oder ausserles. Leichtpredigten. 6 Dal.
- Salus Patris eller Sweriges walfärd af E. S. 1741. 1 Dal. 16 d.
- Englands Statikamare genom den utländska handelen, 8vo. 20 d.
- Fabulae Alopiceæ. 1 Dal. 16 d.
- Lebens beschr. Carl des XII R. in Schwed. von E. F. 5 Tomer, i 8vo. 10 Dal.
- Hyëners Geograph. fragen, 1706. 4 Dal.
- Cornelius N. cum not. ad m. Minellii, Lipsi 1730. 2 Dal. alt S. mt.